

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaë, 1661

Sexta causa. Sexta dat infames, delatos atque forenses. Quinque quæstiones sextæ causæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

exigentibus ad sacerdotium non possunt provehi. Indignum est enim, ut illi eos accusent, qui esse non possunt, quod ipsi sunt: quoniam sicut majores à minoribus non judicantur, ita nec criminari possunt.

C. III. §. Infames sunt qui regnum Dei

Item Fabianus Papa epist. 2. Episcopis orientabilibus.
[I]lli, qui illa peccata perpetrant, de quibus Apostolus ait. [Quoniam, qui talia agunt, regnum Dei non consequentur.] valde cavendi sunt, & ad emendationem, si voluntarie noluerint, compellendi: quia infamia maculis sunt aspersi, & in barathrum delabuntur, nisi eis sacerdotali auctoritate subventum fuerit. [Similiter & illi, de quibus ipse ait. b. [Cum hujusmodi hominibus nec cibum sumere.] quia infamia sunt notati, antequam sacerdotali auctoritate sanentur, & in gremio sancte matris ecclesie redintegrentur: quia, qui extra nos sunt, nobiscum communicare non possunt.

C. IV. §. Ante satisfactionem excommunicati ad

accusationem non admittantur.
Item Fabianus, epist. 1.
[O]mnes e illi sunt ab accusatione repellendi, quos Apostolus commemorat, dicens d. [Cum eis nec cibum sumere.] & ante satisfactionem ecclesie non sunt suscipiendi.

C. V. §. Sacerdotes non nisi à coequalibus accusari

Item Clemens Papa Jacobo Hierosolymitano x Episcopo, epist. 1.
Petrus & Petrus homicidas, & adulteros, & cunctos criminalibus nexibus alligatos, & qui eis coequaliter non erant, ab Episcoporum vexatione, & accusatione, dicente §. Domino, prohibebat, & non nisi coequalibus aliqui eis inferri debere docebat. [Infames etiam omnes, & quos Primates, & leges sacculi non suscipiunt, sed & laicos ab eorum accusatione, & vexatione semper repelli debere rogabat, & cunctos illis subditos esse præcipiebat, candelorum sacerdotum vitam superiorem, sanctioremque ac discretam à secularibus, & laicis hominibus esse, & spirituales quoque, atque sacerdotis super canales, ac laicos semper constituendos docebat, quoniam pro minimo nobis esse debet, ut à talibus arguamur, & judicemur, vel ab humano die. Majores h. verò à minoribus nec accusari, nec judicari ullatenus posse dicebat: quoniam non solum hoc divinas, sed & leges sacculi inhibere docebat.]

C. VI. §. Qui criminis sui furis, sacerdotes accusare non possunt.

Item Hieronimus Papa in capitulo, c. 11.
Qui criminis intendit, agnoscendum est, si ipse & admitti non debet, res adversus quemcunque professo, & infamatus. [Testes autem sine aliqua sint infamia, uxores, & filios habentes, & Christum omnino prædicantes. Non solum autem criminis, sed etiam quilibet alii ab accusatione Episcoporum repelluntur.]

C. VII. §. Deo non placet, qui servus suis

accusatur.
Item Anacletus Papa, epist. 1. ait.
[O]mnis in hoc saculo vindicata essent, locum divinitus iudicis non haberent. Supervacuis enim ad beneficium labori impenditis, qui solem certat facibus ad-

juvare. Ideo si aliquis putat se Deo in hoc placere, quod servos suos accusat, & ut meliores fiant, dicit se hoc agere, in vanum laborat, & plus invidiæ stimulis agitatur, quam charitatis: quoniam gratia plenitudo adjectione non indiget, nec ulla requirit commendationis augmenta.

C. VIII. §. Topulus sacerdotis arguere, vel in-

crepare non valet.
Item Telephorus à epistola unice, c. 3.
Sacerdotes b. qui proprio ore corpus Domini conficiunt, ab omnibus sunt audiendi, atque timendi: non dilacerandi, aut detrahendi: quia à quibus se Dominus debet eos arguere, nec vulgus in eorum accusatione suscipi. Populus enim ab eis docendus, populus super magistrum; non ipsi ab eo, quia non e. est discipulus super magistrum, qui eos, qui ab eo constituuntur sacerdotes, accusat, vel damnari cupit. *Idem infra.* [H. qui i. non sunt idonei, non suscipiantur ad accusationem: omnes, qui adversus Patres amantur, infames esse censemus. Patres enim omnes venerandi sunt, non respuendi, aut infidandi.]

C. IX. §. De eodem.

Item Pius Papa c. epist. 1.
Oves pastorem suum non reprehendant; plebs Episcopum non accuset, nec vulgus eum arguat: quoniam non est discipulus super magistrum, neque servus supra Dominum. Episcopi autem à Deo sunt iudicandi, qui eos sibi oculos elegit. Nam à subditis, aut prave vite hominibus non sunt arguendi, vel accusandi, aut lacerandi. [Nemo bonum faciens, aliter verbo, aut facto nocere vult: quam omnibus in suspicionem debet venire fidelis homo, ut dicat, aut faciat ea, que pati non vult? quia omnis suspicio potius repellenda est, quam approbanda, vel recipienda.]

Ipsa autem detrahitio, licet ex vitio detrahentium, tamen iussu Dei iudicio nonnunquam adversus bonos excitatur, ut quos vel domestica præsumptio, vel aliorum favor in alium extuleras, detrahitio humiliter.

C. X. §. Ne qui de se præsumat, lingua molorum

ex Deo præcepto contra eum existatur.
Unde Ambrosius ad c. 22. Lucæ.
[Rubrica hæc non valde convenit subjecto capiti, & potest esse interpretanda, nam simili locutione utitur David, 2. Regum 16. loquens de Semei.]

C. XI. §. Ut bene salubriter hinc dicitur, lingua

malorum contra eos insurgunt.
Item Gregorius lib. 9. epist. 29. ad Theophilum presbiterum.

Sunt plurimi qui vitam bonorum amplius, quam debent, laudant: & ne qua elatio de laude turreat,

a. Et Iulius in decr. cap. 10. b. Anst. 1. c. 12. Ho p. 16. c. 21. c. Mathias. d. Ivo p. 6. c. 31. e. Et Cornelius ep. 2. f. Polyc. lib. 5. tit. 1. Ivo p. 5. c. 293. Panz. l. 4. c. 36. g. Luc. 6. h. Joan. 21. i. Marc. 14. k. P. Salao.

permittit omnipotens Deus malos in obfectionem & oburgationem prorumpere, ut si qua culpa ab ore laudantium in corde nascitur, ab ore vituperantium suffocetur. Hinc est ergo, quod doctor gentium se in praedicatione currere testatur, per infamiam, & bonam famam, qui etiam dicit a. [Vt seductores, & veraces.]

Veritas b. hanc auctoritate prohibetur spiritualis a carnalibus accusari, non carnales a spiritualibus. Quod ex verbis eiusdem datur intelligi, quibus in eodem capitulo i. Subiungit, dicens. [Carnalis languens, facilius reliqua corporis membra inficiuntur.]

1. ¶ Capitulo] Quae subiungit Gratianus, capite languente, &c. facta in epist. 3. Anacleti & apud Isidorum de summo bono, lib. 2. c. 31.

2. ¶ Pejus] Sunt in prima epist. Alexandri 1.

C. XII. ¶ De re de famulantes persequi non licet. Hinc etiam Felix 11. ait Episcopis in Alexandria synodo congregatis.

Quescite (inquit sancta & magna Nicaena synodus), & nolite persequi eos, qui recte & Deo famulantur, & sincera voluntate superius h. Dei mandata custodiunt, & nostris legibus subiciuntur; quia nec decet, nec ordo patitur, ut iniqui & carnales spirituales persequantur.

C. XIII. ¶ Subditi prelati suis accusare non debent. Item Anterus 1. Papa epistola 107. ca.

Ex i. merito plebis nonnunquam Episcopi depravantur, quatenus proclivius cadant, qui sequuntur. Capite languente cetera corporis membra inficiuntur. Detiores s. sunt, qui vitam, moresque bonorum corrumpunt, his, qui substantias aliorum, praediaque diripiunt. Caveat unusquisque, ne aut linguam, aut aures habet prurientes, id est, ne aut ipse alius detrahat, aut alios audiat detrahentes. [Sedens (inquit) ad vestrum fratrem tuum loquebaris detrahendo: Et adversus filium matris tuae ponebas scandalum, &c.] Patiantur singuli detractioni lingaz, custodiantque semones suos, & sciant, quia cuncta, quae de aliis loquuntur, sua sententia iudicabuntur. Nemo invito auditori libenter refert. Officii singulorum sit, dilectissimi, non solum oculos castos servare, sed & linguam, nec quid in cuiusquam domino agatur, alia domo per eos, ne unquam noverit. Habeant omnes simplicitatem columbae, nec cuiquam machinentur dolos, & sepe sint astutiam, ne aliorum supplantentur invidiis.

1. ¶ Anterus] Sic rescriptum est ex plerisque, verusis. Nam antea erat, Gregorius. Confessum autem caput hoc est magna ex parte ex Anacleti sententia in epist. 3.

a. 2. Corinth. 6. b. Eusebius in epistola ad Gallia Episcopos. c. infra eadem cap. ex merito. d. Esat. e. 1. Petr. 3. f. paulo aliter in originali impressa. g. al. Deo perfecte ministrant. h. al. figura. i. Anacletus epist. 3. Isidorus lib. 3. de summo bono, c. 31. supra ead. sunt plurimi. k. infra eadem, detiores. & 9. quasi 3. facta. l. Psal. 49. Hieronymus ad Nepotianum fratrem. m. 106. orig.

C. XIV. ¶ Sapienter necesse non capiti. Item Lucius Papa a. epist. unica, Episcopo Gallo & Hispania scribens.

Sapiens non est omnis qui nocet. C. XV. ¶ Reprobis detiores sunt Episcoporum detrahitur.

Item Anacletus Papa, epist. 3.

Detiores b. sunt, qui doctorum vitam, moresque corrumpunt; his, qui substantias aliorum, praediaque diripiunt. Ipsi enim ea, quae extra nos licet nostra sunt, ferunt; nostri autem detractores, & morum corruptores nostri sumus, sive qui adversus nos armantur, sive nos ipsos diripiunt; & ideo iuste infames sunt, & a titulo ab ecclesia extorres fiunt. Pro meritis ergo plebs saepe pastores depravantur ecclesiam, ut proclivius cadant, qui sequuntur.

1. ¶ Decipiant] Antea legabatur, nos ipsos decipere. Eminentium est ex Isidoro libro 3. de summo bono, cap. 31. verba, quantum conjici potest, referre, & quoniam antea verba, quae antea dicitur. Verum in duobus antiquis exemplaribus, scilicet Anacleti, altero Vaticano, altero Hieronymi libellum dicitur, non nos, sed proprie se ipsos decipiunt.

C. XVII. ¶ De eodem. Item Alexander Papa, epist. 3.

Summa e. iniquitas est, fratres detrahere, & a titulo suo, homicida est: omnis homicida non habet partem regno Dei.]

¶ Tunc et sic ut praemissum est, quod carnales prohibentur a spiritualibus, non spiritualis ab accusantibus carnales, 2. pars. Cum itaq; criminosis & infames ab accusantibus prohibentur, videndum est, quos canonum sacra auctoritas appellat.

C. XVII. ¶ Quae persona infames habeantur. De his Stephanus e Romana ecclesia Episcopo scribit Hilario, epist. 1. cap. 1.

Infames f. esse eas personas dicimus, quae per culpam notantur infamia, id est, omnes, qui contra legem normam abiciunt, & statuta ecclesiae remanent; similiter fures, sacrilegos, & omnes libris criminibus irretitos; sepulchrorum violatores, & Apostolorum, atque successorum quorumque Patrum statuta libenter violantes, & adversus Patres armantur, qui in obsequio infamia notantur: similiter & incestuosos, blasphemos, perjuros, raptores, maleficos, veneficos, & de bellis publicis & fugientes, & qui inderunt in loca teneret, aut facultates ecclesiae abstrahunt, & qui fratres calumniantur, aut accusant, & iracundiam provocant, & omnes anathematizatos pro suis sceleribus ab ecclesia pulsos, & omnes auctoritate legitima infames pronuntiatos, & saeculi leges infames pronuntiatos, & mirum h. omnes, nec serviant legitime, nec poenitentes, nec bigami, nec illi, qui contra legem mentem vel intellectum, aut inobedientiam doctorum decretis existunt, aut furiosi manifestantur.

2. ¶ Cornelius Papa epist. 1. Ivo pars 3. c. 104. b. infra ex merito. Burch. 1. c. 31. Decretalis p. 2. Ivo pars 1. c. 11. c. Anselm. lib. 6. cap. 137. d. 1. hanc. e. 1. cap. 7. sup. f. Polyb. lib. 3. tit. 1. Decretalis p. 1. Aug. 1. l. 1. c. 173. Ivo p. 5. c. 97. Parn. l. 4. c. 66. g. hanc vocat paulo aliter in originali.

QVÆSTIO II.

Quid autem queritur, si Episcopus in accusationem accusatorem vertere voluerit, an sua simpliciter assertione fides sit adhibenda, facit scriptura, si sanctorum Patrum auctoritas diligenter inspicatur. Primum sancti Patres definiunt, nullius a persona quantumlibet exercitate confessionis fides est adhibenda, nisi competentis probationis adhibeat.

C. I. Episcopus alicui crimen obijcit, in synodo probet, quod obijcit. Unde in Carthaginiensi concilio IV. c. 29. legitur. Episcopus, si clerico, vel laico crimen impenderit, deducatur ad probationem in synodum.

Sed obijcit. Si se solum alicui sceleris confisum noverit, probare illud testibus non valet. Quid ergo tunc sibi faciendum sit, ex concilio Valencensi I. c. 2. sic diffinitur.

C. II. Episcopus non proferat, quod probare non potest.

Si tantum Episcopus alicui sceleris se confisum noverit, quamdiu probare non potest, nihil proferat, sed cum ipso ad compunctionem eius sceleris correptionibus elaboret. Quod si forte correptus pertinacior fuerit, & se communioni publice ingesserit, etiam si Episcopus in redarguendo illo, quem reum iudicat, probatione deficiat, indennatus i. licet ab his, qui nihil sciunt, secedere ad tempus pro persona maioris auctoritatis iubeatur: ille tamen, quamdiu nihil probari potest, in communionem omnium, praterquam eius, qui cum reum iudicat, permanebit.

I. Indennatus i. In originali legitur, indennatus licet, ab his, qui nihil sciunt, secedere ad tempus pro persona maioris auctoritatis iubeatur, illo, quamdiu probari nihil potest, in communionem omnium, praterquam eius, qui cum reum iudicat, permanente.

C. III. De Episcopo, qui sibi soli dicit aliquem crimen suum fuisse commissum.

Item ex concilio Africano c. cap. 99. & 100.

Placuit ut si quando Episcopus dicit alicui sibi soli proprium crimen fuisse confessum, atque ille neget, non putet ad injuriam suam Episcopus pertinere, quod illi soli non creditur. Et si scrupulo proprio conscientie se dicit neganti nolle communicare, quamdiu excommunicatus non communicaverit, suus Episcopus, eidem Episcopo ab aliis non communicetur Episcopia, ut magis caveat Episcopus, ne dicat in quenquam, quod aliis documentis convincere non potest.

Communicare i. Sic in Carthaginiensi VII. cap. 1. cui ad verbum respondet hoc capitulum. In Africano autem, hic sequitur, secedet tamen si interdicit ei communionem, donec obtemperet: quemadmodum & apud Burchardum. Sequentia autem verba, Quamdiu, &c. sunt initium capituli censuræ.

QVÆSTIO III.

Validum vero Archiepiscopi alterius provincie alicui expetere non licet.

C. I. Alterius parochianum alicui iudicare non licet. Unde Gregorius ait respons. 9. ad Augustinum Anglorum Episcopum.

Scriptum est in lege, g. Per alienam messem transiens, falcem mittere non debet, sed manus suas conterere, & man-

a 31. q. 6. c. ult. b Ivo p. s. cap. 364. c & Carthag. 7. cap. 5. d Burch. l. 2. c. 27. Ivo p. s. c. 363. e neget, & pariter mittere non potest, &c. Africanum. f alicui ab aliquo exemplaribus. g Deut. 23.

duare. J. Falcem ergo iudici vitare non potest, neque segetem, quæ alteri videtur esse commissa: sed per segetem non operis frumenta Dominica vitiorum thorum paleis expolia, & in ecclesie corpus mpendendo, & peccando, quasi mandando, convertit.

C. II. Quæ civitates unaqueque provincie habeat.

Item Pelagius Papa II. epist. 1. c. 1. commisit Episcopus.

Civitate. b. certam provinciam esse, quæ habet decem, aut undecim civitates, & unum regem, & totidem minores potestates sub se, & unum metropolitanum, aliosque suffraganeos d. x. vel xi. Episcopos iudicis: quorum iudicium omnes causæ Episcoporum, & quæ quorum sacerdotum, ac civitatum referantur, ut ab omnibus iuste, consona voce discernantur, nullam forem auctoritatem fuerit ab his, qui iudicandi sunt, appellatum. Unde non oportet ut degradetur, vel denoretur unaquæque provincia, sed apud semetipsos habeat iudices, sacerdotes, & Episcopos, singulosque ceteri secundum ordines suos, & quicunque causam habuerit, a suis iudicibus iudicetur, & non ab alienis, nisi est, a iustis iudicibus provincia, & non ab externis nisi (ut jam est prælibatum,) a iudicandis & fuerit appellatum.

C. III. Non aliarum, sed Primatus sui provincie quisque se subiciat Episcopo.

Item Nicolaus Papa.

Denique Suffraganeus b. sitale in se crimen noverit, recte possit Episcopatum privari, vel infirmari sententia fortiter prægravi, quæ impeditur, aut non sit proximo sua prælatione prodesse, Primatum habuerit, & non aliorum diocesanos Antistitem, vel iudicium. Quod si fuerit ambiguitas, vel aliquid tale super eorum excommunicatione, vel Episcopatus alienatione oborta fuerit contentio, ex more ad aliam causam sedem referri conveniat, & nostram in his causis debuerant cumli decretis penitus expectare. Quæ omnia i. hactenus dolemus, dilectissimum nostram vestram vehementer efflagito, ut jam dictum dicitur Episcopus proprio restituatur Episcopo: & si reprehensione dignum gessit, postea vel correctione digna animadversione deficiat.

Omissum i. Locus hic emendatus est ex prælo Gratiani codicibus.

Est tamen casus, in quo Episcopus alterius parochianum muniere valet.

C. IV. Quando Episcopus alterius parochianum excommunicare valet.

Unde in concilio apud Compendium, cap. 1.

Placuit pro communi utilitate, & instanti necessitate, ut nullus Episcoporum graviter fuerit excommunicatus pro depraedationis causa, aliter Episcopum communicaverit.

C. V. De eodem. FALEA. Item ex concilio Meldensi, c. 2.

DE & illis autem, qui intra parochiam beatissimi rochiani sunt, & de loco ad locum iter faciunt, nam, & depraedationes peragunt, placuit, ut cum

a Affectum. b Poly. l. 5. tit. 1. Auf. l. 6. c. 1. cap. 24. c Episcopum. d suffraganeus. e decernatur. f al. externus. g al. iudicatus. h. i. finit. so. cap. 13. i Burchard. l. 1. c. 17. Ivo part. 1. k Extra. de rapt. cap. 1. Burchard. l. 1. c. 17. cap. 109.

QVÆSTIO V.

QVod autem deficiente accusatore non sit reus cogendus ad probationem, auctoritate Gregorii probatur, qui lib. 3. epist. 25. a scriente Maximo, ait.

C. I. ¶ Omnis probationis res non incumbit. QVod autem postulas, ut illic personam dirigere debeamus quā b de his, que dicuntur, possit esse probatio, esset utique excusabile, si unquam ratio ei, qui accusatur, necessitatem probationis imponeret. At postquam non tibi, sed accusantibus hoc onus incumbit, ad nos, sicut prefati sumus, dilatione cessante, venire non desinas.

Item accusantium negationem, sed exceptionem probare debet. Codic. lib. 4. tit. c. de probationibus. l. altor.

C. II. ¶ De eodem. Accusator d, quod asseverat, probate se non posse profitendo, reum necessitate monstrandi contrarium non adstringit, cum per rerum naturam, factum negantis probatio nulla sit.

Hoc autem servandum est, quando reum publica fama non vexat. Tunc enim auctoritate ejusdem Gregorii propter scandalum removendum, famam suam reus e purgare oportet.

CAUSA VII.

Vidam Episcopus longa aegritudine f gravatus, a iunioribus subditis rogatus, ejus precibus summus Pontifex annuit, & quod rogaverat, ei concessit. Postea vero convalescit idem Episcopus, & quod prius fecerat, caput restituendo, ad verum eum, qui sibi successerat g, questionem movet, suamq; cathedram tanquam sibi debitam respicit.

- 1 Hic primum queritur, utrum veniente Episcopo alius possit in eadem ecclesia ordinari.
2 Secundo, an iste valeat respicere cathedram, quam sua intercessione alter accepit.

QVÆSTIO I.

QVod autem veniente Episcopo alius superponi, aut superordinari non possit, ex concilio apud h Arverniam celebrato definitum est, in quo legitur [ut nullus veniente Episcopo, alius superponatur, aut superordinetur Episcopus, nisi forsitan in ejus locum, quem capitalis culpa decesserit.]

¶ Arverniam] Burchardus citans, & Ivo citat ex Arvernensi, c. 3. extat autem in Aurelianensi quinto, cap. 12.

C. I. ¶ Pro molestia corporis suo honore non privetur Episcopus. Item ex regeſto Gregorii Papæ, lib. 9. epist. 41. ad Anastasium Constantinopolitanum Diaconum.

Scriptum est mihi tua dilectio, piissimum Dominum nostrum reverendissimo fratri meo Iohanni primæ Iustinianæ Episcopo pro aegritudine capitis, quam patitur, precipere succedi: ne forte, dum Episcopi jura eadem civitas non habet, (quod abſit) ab hostibus pereat. Et quidem nusquam canones precipiunt, ut pro aegritudine Episcopo succedatur: & omnino injustum est, ut si molestia corporis irruit, honore suo privetur ægrotus. Atque ideo hoc per nos fieri nullatenus potest, ne pec-

a Scu cap. 125. b qua presente.] orig. c titul. 19. lib. 23. d Altor.] orig. e supr. 2. question. 5. c. quanto. & c. qua de causa. f al. involuntine. g al. accesserat. h In concil. Aurelianensi V. cap. 12. Burchard. lib. 3. cap. 188. Ivo part. 5. cap. 302. i Polyc. l. 2. tit. 17. Anselm. lib. 6. c. 201. Burch. l. 1. c. 288. Ivo p. 5. c. 302. Polyc. l. 2. tit. 19.

catum in mea anima ex ejus dispositione venit. Sed suggerendum est, ut si is, qui est in regimine, ægrotat, dispensator illi requiratur talis, qui possit ejus curam omnem agere, & locum illius in regimine ecclesie (ipſo non deſecturo) ac in custodia civitatis implet, ut nec omnipotens Deus offendatur, neque civitas inveniat esse neglecta.

¶ Caput hoc emendatum, & locupletatum est ex originali.

C. II. ¶ Flagellari a Domino, afflictio addita debet. Item lib. 2. epist. 3. ad Candidum Episcopum.

¶ Vm a percussio corporalis imminet, utrum pro purgatione, an pro vindicta contingat. De in hoc iudicium ignoratur: & ideo non debet nobis ad ſi flagellatis afflictio: ne nos culpe (quod abſit) offensa spectat.

¶ In decretalibus tit. de cler. ægrotan. c. 1. affirmo iustitiam tamen huius capitis, & ex ipſiſ quid agendum ſi, deſinito.

C. III. ¶ Infirmis causa loco suo qui privari non debet.

Idem Gregorius lib. 3. epist. 13. Maximo 1 Episcopo Syracusan.

Presentium latoris Adeodati querelam, qui se in Presbyteratus loco incongrue dicit expulsum, licet subdit tibi textus petitionis explanet, tamen paulo litius judicavimus, apertius que retexendam. Affert namque a Quintiano fratre. & Coepiscopo nostro in loco suo pro quibusdam se suis ordinandis negotiis retinuit, ægri tudinis que causa per duorum mentionem spatum suæ ecclesie defuisse. Cuius rei occasionem exprantem prædictum fratrem nostrum, alium loco equalie Presbyterum ordinasse. Hortamur itaque fratrem tuum, ut causam ejus sollicitè perquis, distindè discutat, & si manifestæ aegritudinis, sicut dicitur, causa ecclesie suæ eum defuisse repererit, nullum eius ordinatione alterius Presbyteri permittat præjudicium generari: sed in locum suum sine aliqua eum facultate restitui. & infra. ¶ Illud autem charitatem maxè specialiter admonemus, ut si vera fuerit huius aegritudine, atque in suum fuerit ordinem restitutus, de Presbytero, qui in loco ejus ordinatus est, subtiliter, distindè debeas esse sollicitus. Et si quidem sine datione aliquæ ad eundem ordinem pervenerit, ut in simoniacam hæresim non potuisset incidere, in alia quacunque vacante ecclesia eum volumus ordinari. Sin autem in coquepiam (quod avertat Dominus) fuerit tale reperimentum, etiam Presbyteratus privetur ordine, quem nonnulli replendæ necessitatis ecclesie, sed sola comprobata tributione suscepisse.

¶ Maximiano] Sic est emendatum ex originali, tam expresso, quam manuscripto: Nam antea erat, Clementino Episcopo, Primati Bizanceno.

C. IV. ¶ Pro infirmitate, vel aegritudine Pontificis non sum abiciendi, nec in eorum locum alii substituendi. Item Nicolaus Papa Alvaro b Iansenſi Archiepiscopo.

Pontifices e qui aliqua occupantur infirmitate, vel aegritudine, abiciendi non sunt, nec alios in loco eorum consecrari oportet, nisi ex hac fuerint luce subverti. Quod si de ministerio sibi concessio conqueverint, qua licita sunt, facerotes explent. In his vero, qui his præsumere non licet, vicinorum usq; ad recipiendam sanitatem Episcoporum auxilia subrogentur: & hoc cum cautelæ studio peragatur, ne per necessitatem occasio-

a Extr. de cleric. ægrotan. c. 1. b Al. Albino Vicensi. c. 1. p. 3. cap. 32.